

DOI: <https://doi.org/10.36719/2706-6185/59/82-86>

İlqar Əliyev

Azərbaycan İdman Akademiyası
biologiya üzrə fəlsəfə doktoru
<https://orcid.org/0000-0002-1798-8014>
ilgar.aliyev@sport.edu.az

Rəsul Əlizadə

Azərbaycan İdman Akademiyası
magistrant
rasul.alizada2024@sport.edu.az

14-15 yaşlı yeniyetmə futbolçuların texnik hazırlığının səmərəliliyinin inkişaf etdirilməsinin tədqiqi

Xülasə

Bu məqalə gənc futbolçuların (14-15 yaş) idman ixtisasının əsas mərhələsində texniki hazırlığının tədqiq edilməsi ilə ənənəvi reproduktiv yanaşmanın məhdudiyətlərini nümayiş etdirir ki, bu da real həyatda oyun şəraitində kifayət qədər səmərəli olan texnikanın inkişafına gətirib çıxarır. Alternativ olaraq, motor hərəkətlərinin idrak emalının aktivləşdirilməsinə əsaslanan bir üsul təklif edilmişdir. Tədqiqat apardığımız qruplar aşağıdakılardan ibarət idi: bir nəzarət qrupu (ənənəvi təlim) (NQ), birinci eksperimental qrup - idrak dəstəyi ilə, multimedia texnologiyalarından istifadə ilə (EQ-1) ikinci eksperimental qrup isə bütün onlarsız (EQ-2) təşkil olunmuşdur. Nəticələr göstərdi ki, hərəkəti proseslərin, xüsusən də vizual əks əlaqə ilə inteqrasiyası texnikanın daha dərindən mənimsənilməsinə asanlaşdırır. Futbolda texniki hazırlıq əvvəlcədən müəyyən edilmiş hərəkətlər toplusu deyil, yaranmış oyun vəziyyətlərində problemin həlli vasitəsi kimi təzahür etdirilir. Futbolda texniki hərəkətlərin icrası həmişə qavrama, qərar qəbul etmə və proqnozlaşdırma ilə bağlıdır. Bu məqalədə futbol texniki fəndlərinin təkmilləşdirilməsinin innovativ vasitələrini araşdırmağa çalışmışıq.

Açar sözlər: texniki hazırlıq, gənc futbolçular, koqnitiv yanaşma, multimedia dəstəyi, koqnitiv qabiliyyətlər, futbol hazırlıq prosesi, təlim-məşq prosesi

İlqar Aliyev

Azerbaijan Sports Academy
PhD in Biology
<https://orcid.org/0000-0002-1798-8014>
ilgar.aliyev@sport.edu.az

Rasul Alizadeh

Azerbaijan Sports Academy
Master's student
rasul.alizada2024@sport.edu.az

Research on the Development of the Effectiveness of Technical Training of 14-15 Year Old Teenage Football Players

Abstract

This article demonstrates the limitations of the traditional reproductive approach by investigating the technical preparation of young football players (14-15 years old) at the primary stage of their sports specialization, leading to the development of techniques that are sufficiently effective in real-life game conditions. Alternatively, a method based on the activation of cognitive processing of motor movements has been proposed.

The groups we studied consisted of: a control group (traditional training) (NQ), the first experimental group - with cognitive support, using multimedia technologies (EQ-1), and the second experimental group - without them at all (EQ-2). The results showed that the integration of motor processes, especially with visual feedback, facilitates a deeper mastery of the technique. Technical preparation in football is not a set of predetermined actions, but is manifested as a means of solving problems in emerging game situations. The execution of technical actions in football is always associated with perception, decision-making and prediction. In this article, we have tried to explore innovative means of improving football technical skills.

Keywords: *technical preparation, young football players, cognitive approach, multimedia support, cognitive abilities, football preparation process, Training and coaching process*

Giriş

İlkin mərhələdə gənc futbolçular üçün texniki məşq ənənəvi olaraq ilk növbədə koordinasiya, çeviklik və şüurun inkişafına yönəldilmiş fiziki inkişafı prizmasından həyata keçirilir. Bununla belə, idman psixologiyası və MSS sahəsində müasir tədqiqatlar (Əliyev, Əliyev, Əlibəyova, 2018) göstərir ki, idmanda texniki hərəkətlər sadəcə olaraq motor bacarıqları deyil, daimi situasiya təhlili, proqnozlaşdırma, seçim və uyğunlaşma tələb edən koqnitiv-hərəkətli hərəkətdir. Tədqiqatlar göstərir ki, futbol oyununun əsasını idmançının qavrayış-idrak təcrübəsi təşkil edir ki, bu da rəqiblərin hərəkətlərini gözləməkdə və zamanın təzyiqi altında ən təsirli hərəkətləri seçməkdə təzahür edir.

Təcrübə göstərir ki, futbolçunun məşqində idrak komponentinə məhəl qoymamaq zahirdə düzgün görünən, lakin real həyat vəziyyətlərində təsirsizliyini sübut edən "ölü texnika"nın inkişafına gətirib çıxara bilər. Məqsədli elmi tədqiqatlar oyun hazırlığının ilkin mərhələlərində futbol texnikasının tədrisi metodlarının layihələndirilməsi və tətbiqi zamanı nəzərə alınmalı olan qanunauyğunluqları müəyyən etmişdir.

Tədqiqat

Yüksək koqnitiv çevikliyə malik oyunçular öz texnikalarını dəyişən oyun şəraitinə daha tez uyğunlaşdırırlar və həmçinin innovativ texniki həllərə daha çox meyillidirlər. Bu qabiliyyət onlara əzbərlənmiş üsulları təkrarlamaqdansa, verilmiş vəziyyətdə ən effektiv texnikanı seçməyə imkan verir (Əliyev, 2019). Rəqabətli oyunun yüksək dinamikasında rəqibin təzyiqi altında texnikanın müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilməsi oyunçunun topa eyni vaxtda nəzarət edərkən motor tapşırığını (məsələn, "qəbul etmək, dönmək, sağa ötürmə") iş yaddaşında saxlamaq qabiliyyətindən asılıdır (Əliyev, Əliyev, Əlibəyova, 2018).

Təcrübəli oyunçular texniki hərəkətlərə (dribling, atışma) yeni başlayanlardan xeyli tez başlayırlar, rəqibin bədən mövqeyindən bələdçi kimi istifadə edirlər (F.A.Hüseynov, İ.S.Əliyev, 2018). Müvafiq olaraq, onlar lazımi texnikanı öz motor proqramlarına daha tez "yükleyirlər" və beləliklə, yüksək oyun səmərəliliyinə nail olurlar. Eyni vaxtda oynaya bilən oyunçular topa nəzarət etmək, komanda yoldaşlarını müşahidə etmək və rəqiblərin mövqelərini qiymətləndirmək, oyunda daha az texniki səhv etmək (Boycenko, 2016). Elit gənc futbolçuların (14-15 yaş) qərar qəbul etmə müddəti (topun qəbulundan hərəkətin başlanmasına qədər) onların orta səviyyəli həmyaşıdlarından 0,3-0,5 saniyə qıtsadır ki, bu da ötürmələrin və zərbələrin müvəffəqiyyətinə birbaşa təsir göstərir (Əliyev, Əliyev, & Əlibəyova, 2019).

Futbolda texniki hazırlıq əvvəlcədən müəyyən edilmiş nümunələr toplusu deyil, problemin həlli vasitəsi kimi nəzərdən keçirilməlidir (Haugan, 2025). Futbolda texniki hərəkətlərin icrası həmişə qavrama, qərar qəbul etmə və proqnozlaşdırma ilə bağlıdır. Məsələn, zərbəni yerinə yetirmək oyunçunun mürəkkəb problemləri həll etməsini nəzərdə tutur: hara, nə vaxt, hansı qüvvə ilə, rəqibin və komanda yoldaşının mövqelərini nəzərə alaraq, top göndərməlidir. Deməli, gənc futbolçunun texniki arsenalının inkişafı fiziki hərəkətlərinin mexaniki təkrarı ilə deyil, öyrənilən texnikanın şüurlu qavranılmasını tələb edən şəraitdə məşq etməklə əldə edilməlidir. Buna nail olmaq üçün təlimə idrak proseslərini cəlb etməyə əsaslanan metodoloji yanaşmalar həyata keçirilməlidir (Haugan, 2025). Texnikanın öyrənilməsinə və möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş təlim məşqləri oyunçuların zehni qabiliyyətlərinin inkişafına töhfə verməlidir ki, bu da onlara məlumatı tez bir zamanda qəbul etməyə

və emal etməyə, problemləri həll etməyə, rəqabətli oyun şəraitində ən təsirli hərəkətlər və qarşılıqlı əlaqə üçün bilik və fiziki bacarıqlarını tətbiq etməyə imkan verir.

Müasir ədəbiyyata gənc futbolçularda qavrama-idrak bacarıqlarının inkişafına yanaşmaların tapılmasına yönəlmiş tədqiqatlar daxildir (İordanskaya, 2019). Eyni zamanda, idmançının inkişafının ilkin mərhələlərində idrak proseslərinin futbol texnikası təliminə ən effektiv inteqrasiyasını təmin edən metodoloji yanaşmaların axtarışı aktual olaraq qalır.

Tədqiqat olunan fiziki hərəkətlərinin idrak emalının gücləndirilməsinə diqqət yetirməklə, futbol ixtisasçılarının ilkin mərhələsində gənc futbolçuların texniki hazırlığına metodik yanaşmaların effektivliyini qiymətləndirmək. Tədqiqat 14 yaşlı gənc idmançıların cəlb olunduğu ixtisaslaşdırılmış gənclər futbol məktəbində real həyat məşq mühitində aparılıb. Təlim prosesi dərin idman ixtisası mərhələsi üzrə illik tədris planına tam uyğun təşkil olunub. Təlim cədvəlinə həftədə cəmi 16 saat olmaqla hər biri üç akademik saat (45 dəqiqə) olmaqla həftədə beş məşq sessiyası daxildir. Ümumi illik təlim yükü 624 saatdır, o cümlədən: bölməyə ayrılmış 94 saat (20%) "Texniki Təlim" bölməsi; hər dərsin 30 dəqiqəyə qədəri birbaşa təlimə və texniki texnikanın təkmilləşdirilməsinə həsr olunur. Texniki məşqin əsas hissəsi əsas oyun texnikalarının mənimsənilməsinə və təkmilləşməsinə yönəldilmişdir: müxtəlif rejimlərdə hərəkət texnikası, ayağın daxili hissəsi ilə topu dribling etmək, ayağın daxili hissəsi ilə yuvarlanan topu saxlamaq və ayağın içərisi və ayağın ortası ilə yuvarlanan topu vurmaq. Bu elementlər dəyişən rəqabətli oyun şəraitində futbolçunun hərəkətlərinin texniki əsasının sonrakı inkişafı üçün prinsiplial əhəmiyyətinə görə əsas kimi seçilmişdir.

Tədqiqat iştirakçılarının texniki hazırlığı ekspert qiymətləndirmələrindən istifadə edilməklə qiymətləndirilmişdir. Hər biri "C" və "B" kateqoriyalı futbol məşqçilik lisenziyasına uşaqlar və yeniyetmələrlə iş təcrübəsi olan beş yüksək ixtisaslı məşqçi ekspert kimi fəaliyyət göstərmişdir. Bütün test tapşırıqları video lentə alınmışdır ki, bu da təkrar baxmağa imkan verir və qiymətləndirmənin obyektivliyini artırır. Ekspert qiymətləndirməsi gənc futbolçularda texniki inkişafın ilkin mərhələsi üçün xarakterik olan tipik səhvlərin və səhvlərin sistematik siyahısını, sonra isə beş ballıq şkala üzrə reytingi özündə əks etdirən xüsusi hazırlanmış müşahidə protokolundan istifadə etməklə aparılıb.

Bu yanaşma bizə yalnız texniki bacarıqları kəmiyyətcə qiymətləndirməyə deyil, həm də hərəkət strukturunu keyfiyyətcə təhlil etməyə, üstünlük təşkil edən çatışmazlıqları müəyyən etməyə və məşq prosesini hər bir idmançının fərdi xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırmağa imkan verdi.

Tədqiqatın məqsədinə uyğun olaraq müqayisəli eksperimental model təşkil edilmişdir:

- nəzarət qrupu (İQ) tədrisin reproduktiv metoduna əsaslanan proqramda nəzərdə tutulmuş ənənəvi metodologiyadan istifadə etməklə təlim keçmişdir: nümayiş-təkrar- korreksiya;

- birinci eksperimental qrup (EG-1) əlavə koqnitiv dəstək aldı, o cümlədən: hərəkətin istinad nöqtələrinin və icranın əsas mərhələlərinin müəyyən edilməsi ilə texniki texnikanın nəzəri təhlili; texniki hərəkətlərin strukturu haqqında biliklərin yoxlanılması; məşq məşğələlərinin video çəkilişləri əsasında fərdi səhvlərin təhlili;

- multimedia alətlərindən (planşet, noutbuk, video analiz proqramı) istifadə edərək səhvlərin müstəqil müəyyən edilməsi;

İkinci eksperimental qrup (EG-2) də koqnitiv yönümlü təlim prosesində iştirak etmiş, lakin multimedia texnologiyalarından istifadə edilməmişdir. Məlumat şifahi və vizual olaraq təqdim edildi: şifahi izahatlar, söhbətlər və hərəkətlərin şifahi təhlili. Eksperimental müdaxilənin ümumi müddəti səkkiz ay təşkil etmişdir ki, bu da bir tədris ilinə uyğundur və illik dövr ərzində texniki hazırlığın dinamikasını tam qiymətləndirməyə imkan verir.

Tədqiqatın nəticələri və müzakirə. Tədqiqat gənc futbolçularda fiziki bacarıq və qabiliyyətlərin inkişafında idrak proseslərini fəal şəkildə cəlb etməyə yönəlmiş metodoloji yanaşmadan istifadə edir. Bu yanaşma təkcə texniki hərəkətlərin fiziki icrasını deyil, həm də idmançının təlim prosesində şüurlu, əks etdirən iştirakını nəzərdə tutur. Bu yanaşmanın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, hərəkəti tapşırıqları yerinə yetirərkən məşğul olanların analitik fəaliyyəti stimullaşdırılır: onlar hərəkətin strukturunu dərk edir, oyunu və ya təlim vəziyyətini təhlil edir, optimal həll yolu barədə qərar verir, hərəkətlərini məşqin dəyişən şərtlərinə uyğunlaşdırır, öz fəaliyyətini qiymətləndirir, hər hansı səhvləri aşkar edir. Bu koqnitiv məşğulluq texniki materialın daha dərindən mənimsənilməsinə, özünü idarə etmə

bacarıqlarının inkişafına və hərəkətləri müstəqil şəkildə düzəltmək bacarığının inkişafına kömək edir. Müvafiq olaraq, məşq reproduktiv səviyyədə (mexaniki təkrar) məhsuldar səviyyəyə - yüksək ixtisaslı idmançıların hazırlanması üçün müasir tələblərə cavab verən və idman pedaqogikasında idrak-hərəkət qarşılıqlı əlaqəsi nəzəriyyəsinin müddəaları ilə təsdiqlənən başa düşmə, təhlil və əks etdirmə elementləri ilə keçir.

İlkin sınaq mərhələsində bütün tədqiqat qruplarında - nəzarət və iki eksperimental qrupda - iştirakçıların texniki bacarıqlarının müqayisəli təhlili aparılmışdır. Məlumatların statistik təhlili (normallıq testlərindən və dispersiya təhlilindən istifadə etməklə) əsas texniki bacarıq göstəricilərində qruplar arasında əhəmiyyətli fərq aşkar etməmişdir ($p > 0,05$). Bu, ilkin mərhələdə onların müqayisəliliyini təsdiq edir və eksperiment zamanı istifadə olunan metodoloji müdaxilələrin səmərəliliyinin obyektiv qiymətləndirilməsi üçün zəruri əsas yaradır. Styudent t-testindən istifadə etməklə pedaqoji eksperimentin yekun mərhələsində texniki hazırlıq testinin nəticələrinin təhlili aşağıdakı qanunauyğunluqları aşkar etdi (Cədvəl 1).

EQ-1 və NQ-də texniki bacarıqların mənimsənilməsi səviyyəsinin müqayisəli təhlili qruplar arasında EQ-ə üstünlük verən orta hesabla 1,1-1,5 bal fərqi göstərir. EQ- də orta ballar 3,46-4,08 bal, NQ-də isə 2,58-2,96 bal arasında dəyişdi. Hərəkət texnikasında ($t=5.70, p<0.001$), orta pillədən zərbə ($t=4.84, p<0.001$), topla davranma ($t=4.81, p<0.001$), ayaqdaxili zərbə ($t=4.29, p<0.001$) və topaparmada ($t=0.03$) əhəmiyyətli təsirlər müşahidə edilmişdir. Alınan nəticələr EG-1-də multimedia dəstəyi ilə birləşən koqnitiv yönümlü tədris metodlarının istifadəsi ilə izah edilə bilər. Bu yanaşma təkcə mexaniki təkrarı asanlaşdırmırdı hərəkətlərin, həm də onların strukturunun aktiv zehni təhlili, bu da öz növbəsində sabit kinestetik hərəkət modelinin formalaşmasına və onun təkrar istehsalının dəqiqliyinin artmasına səbəb oldu.

Cədvəl 1.

Pedaqoji eksperimentin yekun mərhələsində texniki bacarıq səviyyəsinin qiymətləndirilməsinin nəticələri (balla).

TESTLƏR	NQ	EQ-1	EQ-2	Styudent T Kriteriyası		
				Nq; EQ-1	NQ; EQ-2	EQ-1; EQ-2
Hərəkət texnikası	2,6±0,15	4,0±0,21	3,3±0,13	5,70***	5,70***	5,70***
Pəncənin daxili ilə zərbə	2,8±0,17	3,8±0,19	3,4±0,14	4,29***	4,29***	4,29***
Hərəkətdə olan topun pəncənin daxili ilə saxlamaq	2,8±0,22	3,5±0,18	3,4±0,15	2,37*	2,37*	2,37*
Ayağın üst hissəsi ilə zərbə	3,0±0,2	4,1±0,12	4,0±0,10	4,84***	4,84***	4,84***
Topaparma	2,9±0,13	3,8±0,15	3,2±0,11	4,81***	4,81***	4,81***

Qeyd: * – $<0,05$, ** – $<0,01$, *** – $<0,001$.

EG-2-də rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etmədən (şifahi-vizual təlim) koqnitiv yönümlü yanaşmanın tətbiqi də ənənəvi üsulla müqayisədə müsbət təsir göstərmişdir. Etibarlı fərqlər aşağıdakı göstəricilər üzrə qeydə alınmışdır: hərəkət texnikası ($t=3,37, p<0,01$); daxili ayaq zərbəsi ($t=3,08, p<0,01$); topun qəbulu ($t=2,37, p<0,05$); orta pilləli zərbə ($t=4.52, p<0.001$). Bununla belə, Topaparma testində statistik əhəmiyyətli fərqlər əldə edilməmişdir ($t=1.97, p>0.05$), bu, yüksək dərəcədə vizual əks əlaqə tələb edən mürəkkəb koordinasiya, dinamik qeyri-sabit hərəkətlərin mənimsənilməsində şifahi dəstəyin daha aşağı effektivliyini göstərə bilər. Eyni zamanda, qeyd etmək lazımdır ki, ümumi müsbət tendensiya var: EG-2-də bütün orta dəyərlər NQ-dan daha yüksəkdir, hətta multimedia olmadıqda da idrak cəlbətmə prinsipinin effektivliyini göstərir.

İki eksperimental qrup arasındakı fərqlərin təhlili gənc futbolçuların texniki bacarıqlarının inkişaf etdirilməsində kompüter əsaslı multimedia dəstəyindən istifadənin məqsəduyğunluğunu qiymətləndirməyə imkan verir. EQ-1-in EQ-2-dən əhəmiyyətli üstünlükləri iki əsas göstəricidə aşkar

edilmişdir: hərəkət texnikası ($t=3.22$, $p<0.01$) və top dribbling ($t=3.25$, $p<0.01$). Qalan testlər üçün fərqlər statistik olaraq əhəmiyyətsiz idi ($p>0,05$), bununla belə, EQ-1-də daha yüksək nəticələrə meyl qeyd edilməlidir, xüsusən də orta pilləli zərbə (4,08-ə qarşı 3,96 bal) və daxili ayaq zərbəsi (3,83-ə qarşı 3,42 bal) kimi hərəkətlərdə. Bu bizə belə qənaətə gəlməyə imkan verir ki, vizual texnologiyalardan (video analiz, planşetlər, proqram təminatı) istifadə fiziki hazırlıq məlumatlarının koqnitiv emalı prosesini, məkan-zaman dəqiqliyinin vacib olduğu kompleks və dinamik məşqlər xüsusən də texniki sahədə əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

Nəticə

Alınmış nəticələr gənc futbolçuların texniki hazırlığı zamanı idraki proseslərin aktivləşdirilməsinin motor bacarıqlarının daha effektiv və keyfiyyətli mənimsənilməsinə səbəb olması fərziyyəsini təsdiqləyir. Üstəlik, ən böyük pedaqoji effekt idrak yanaşmasını multimedia dəstəyi ilə birləşdirməklə əldə edilir ki, bu da: öyrənmənin vizuallaşdırılmasının artırılması; özünü diaqnostikanın inkişafı; hərəkətin sabit kinestetik və vizual görüntüsünün formalaşması; və müstəqil texniki iş üçün artan motivasiya.

Beləliklə, EG-1-də həyata keçirilən təklif olunan metodologiya koordinasiya qabiliyyətlərinin və idman ustalığının intellektual komponentinin inkişafı üçün müasir tələblərə cavab verən ilkin idman ixtisası mərhələsində texniki hazırlığın praktiki effektiv modelini təmsil edir.

Ədəbiyyat

1. Boyçenko, B. F. (2016). *Gənc futbolçuların seçilməsi sistemində fiziki keyfiyyətlərin və texniki-taktiki ustalığın yaşa bağlı dinamikası* (Avtoreferat, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru).
2. Qodik, M. A., & Skorodumova, A. P. (2020). *İdman oyunlarında kompleks nəzarət mexanizmləri*. Sovetskiy sport.
3. Haugan, J. A., Lervold, K., Kaalvik, H., & Moen, F. (2025). Scoping review of empirical research on executive functions and game intelligence in soccer. *Frontiers in Psychology, 16*.
4. Hüseyinov, F. A., & Əliyev, İ. S. (2018). *X sinif müəllimləri üçün "Fiziki tərbiyə" metodik vəsaiti*. XXI əsr nəşr evi.
5. İordanskaya, F. A. (2019). *İdmançuların hazırlığında hipoksiya və onun effektivliyini artıran amillər*. Sport.
6. Ivosevic, L., & Stöckel, T. (2025). Anticipation in soccer: Skilled players benefit from early pattern recognition in corner kick situations. *Frontiers in Psychology, 16*.
7. Qodik, M. A., & Skorodumova, A. P. (2020). *İdman oyunlarında kompleks nəzarət mexanizmləri*. Sovetskiy sport.
8. Tsepeleviç, M. M., & Bolşakov, V. V. (2024). İdman sahəsində hərəkət vərdislərinin inkişafına müasir nəzəri və metodoloji yanaşma tərzləri. *Psixologiya jurnalı*, (1), 45–56.
9. Şvaleva, T. A., & Botəşeva, A. S. (2024). Oyun tapşırıqları vasitəsilə gənc futbolçuların texniki-taktiki hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi. *Tula Dövlət Universitetinin Xəbərləri (Fiziki tərbiyə və idman)*.
10. Əliyev, İ. S. (2019). Müxtəlif mövqələrdə çıxış edən futbolçuların fiziki iş qabiliyyətinin tədqiqi. In *Müasir cəmiyyət, təhsil və elm* (Konfrans materialları), 175–184.
11. Əliyev, İ. S., Əliyev, S. A., & Əlibəyova, S. S. (2018). 13–15 yaşlı futbolçuların fizioloji sistemlərinin əzələ fəaliyyətinə uyğunlaşması prosesi. In *Biologiyanın müasir problemləri respublika elmi konfransının materialları*, 294–295.
12. Əliyev, İ. S., Hacıyev, A. M., & Əlibəyova, S. S. (2017). Yeniyetmələrin futbol məşqləri zamanı fizioloji göstəricilərinin dinamik xüsusiyyətlərinin analizi. *Avrasiya Alimlər Birliyinin Elmi Jurnalı*, 12(69), 4–9.
13. Əliyev, S. A., Əliyev, İ. S., & Əlibəyova, S. S. (2019). 12–14 yaşlı futbolçularda sürət keyfiyyətlərinin dinamik göstəricilərinin araşdırılması. In *Elm və təhsilin inkişaf perspektivləri*. Tambov, 231–244.

Daxil oldu: 22.11.2025

Qəbul edildi: 05.03.2026